

6.klass

Kirjandus

ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED
LUGEMINE	LUGEMINE
<ul style="list-style-type: none">• Lugemise eesmärgistamine. Lugemiseks valmistumine, keskendunud lugemine.• Lugemistehnika arendamine, häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine.• Lugemisrõõm. Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele.• Soovitatud tervikteoste kodulugemine, ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine. Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine.	<ul style="list-style-type: none">• On läbi lugenud vähemalt neli eakohast ja erižanrilist väärtkirjanduse hulka kuuluvat tervikteost (raamatut).• Loeb eakohast erižanrilist kirjanduslikku teksti lodusalt ja mõtestatult, väärtustab lugemist.• Tutvustab loetud kirjandusteose autorit, sisu ja tegelasi, kõneleb oma lugemismuljetest, -elamustest ja -kogemustest.
JUTUSTAMINE	JUTUSTAMINE
<ul style="list-style-type: none">• Tekstilähedane sündmustest jutustamine kavapunktide ning märksõnade abil.• Iseendaga või kellegi teisega toimunud sündmusest või mälestuspildist jutustamine.• Loo ümberjutustamine uute tegelaste ja sündmuste lisamisega.• Jutustamine piltteksti (nt foto) põhjal.• Fantaasialoo jutustamine.	<ul style="list-style-type: none">• Jutustab tekstilähedaselt kavapunktide järgi või märksõnade toel.• Jutustab mõttelt sidusa ja tervikliku ülesehitusega loo, tuginedes kirjanduslikule tekstile, tõsielu-sündmusele või oma fantaasiale.• Jutustab piltteksti põhjal ja selgitab selle sisu.
TEKSTI TÕLGENDAMINE, ANALÜÜS JA MÕISTMINE	TEKSTI TÕLGENDAMINE, ANALÜÜS JA MÕISTMINE
<p><u>Teksti kui terviku mõistmine</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Mälu- ehk faktiküsimuste ja loovust arendavate küsimuste koostamine.• Küsimustele vastamine tsitaadiga (tekstilõigu või fraasiga), teksti järgi oma sõnadega ning peast.• Teksti kavastamine: kavapunktid küsi- ja väitlausete ning märksõnadena. Lõikude kesksete mõtete otsimine ja peamõtte sõnastamine. Teksti teema ja peamõtte sõnastamine.• Arutlemine mõne teoses käsitletud teema üle. Oma arvamuse	<ul style="list-style-type: none">• Koostab teksti kohta eriliigilisi küsimusi.• Vastab teksti põhjal koostatud küsimustele oma sõnadega või tekstinäitega.• Koostab teksti kohta sisukava, kasutades märksõnu ja väitlauseid.• Leiab lõigu keskset mõtet ja teksti peamõtte.• Järjestab teksti põhjal sündmused, määrab nende toimumise aja ja koha.

6.klass

Kirjandus

sõnastamine ja põhjendamine. Illustratiivsete näidete (nt tsitaadid, iseloomulikud detailid) otsimine tekstist.

- Detailide kirjeldamine.
- Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ja tekstinäidete varal.
- Loetu põhjal järelduste tegemine.
- Oma mõtete, tundmuste ning lugemismuljete sõnastamine.
- Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest ning oma sõnavara rikastamine.
- Tegelaste probleemi leidmine ja sõnastamine.
- Teose sündmustiku ning tegelaste suhestamine (nt võrdlemine) enda ja ümbritsevaga.
- Pea- ja kõrvaltegelaste leidmine, tegelase muutumise ja tegelastevaheliste suhete jälgimine, tegelaste iseloomustamine ja nende käitumise põhjendamine.
- Tegelasrühmad. Tegelastevaheline konflikt, selle põhjused ja lahendusteed.
- Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine. Sündmuste järjekord. Sündmuste põhjuse-tagajärje seosed.

Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse, sh metakeele mõistmine

- Mõisted: *epiteet, võrdlus, vanasõna, muistend, algriim*.
- Epiteedi ja võrdluse äratundmine.
- Tegelaskõne varjatud tähenduse mõistmine.
- Kõnekäändude ja vanasõnade olemus, nende tähenduse seletamine, selle võrdlev ja eristav seostamine tänapäeva elunähtustega.
- Riimide leidmine ja loomine. Luuletuse rütmi ja kõla tunnetamine.
- Luuleteksti tõlgendamine. Oma kujundliku väljendusoskuse hindamine ja arendamine.
- Tekke- ja seletusmuistendi tunnused. Hiiu- ja vägilasmuistendi

- Kirjeldab loetud tekstile tuginedes tegelaste välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib nende omavahelisi suhteid, hindab nende käitumist.
- Arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide ja väärtushoiakute üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valides sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust
- Otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb selgeks tähendused.
- Tunneb ära tekstides epiteete, võrdlusi ja algriimi.
- Mõtestab luuletuse tähenduse iseenda elamustele ja kogemustele tuginedes.

6.klass

Kirjandus

<p>tunnused.</p> <ul style="list-style-type: none">• Seiklusjutu ja ajaloolise jutustuse tunnused, teema ja idee, probleem, pea- ja kõrvaltegelane, tüüptegelane.• Luuletuse vorm• Animafilmi olemus.	
<p>TEKSTI ESITUS</p>	<p>TEKSTI ESITUS</p>
<ul style="list-style-type: none">• Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele ja mida).• Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine.• Õige hingamine ja kehahoid.• Luuleteksti esitamine peast.• Rollimäng, rolliteksti esitamine.	<ul style="list-style-type: none">• Esitab peast luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksti.• Jälgib esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust.
<p>OMALOOMING</p>	<p>OMALOOMING</p>
<p><u>Kirjeldamine</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste esitamine. Esemel, olendi, inimese, tegevuskoha, looduse, tunnete kirjeldamine. <p><u>Jutustamine</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Jutustuse ülesehitus. Ajalis- põhjuslik järgnevus tekstis. Sidus lausestus. Otsekõne jutustuses. Minavormis jutustamine.• Õpilased kirjutavad lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid, nt loomamuinasjutu, seiklus- või fantaasiajutu, tekke- või seletusmuistendi, loomtegelase, või kirjandusliku tegelase kirjelduse, ette antud riimide põhjal või iseseisvalt luuletuse, sündmustiku või tegelasega seotud kuulutuse, loole uue või jätkuva lõpu, kirja mõnele teose tegelasele või tegelasarühmale, algustähekordustega naljaloo, luuletuse põhjal samasisulise jutu või muud sellist.	<ul style="list-style-type: none">• Kirjutab erineva pikkusega eriliigilisi omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldava ja jutustava teksti.• Kasutab omaloomingulistest töödes epiteeti, võrdlust, algriimi.